

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI:

Pentra Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.
 " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr.
 Pentra Romani'a si strainetate pe anu 14 fr.
 " " " " pe 1/2 a. 7 fr.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentra publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte
 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze la
 Redactiunea dela

„Biseric'a si Scól'a.“

Èr banii de prenumeratiune la

„TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“

Frecuentatiunea scolara.

In timpulu din urma scólele nóstre s'au inmultitu in unu modu imbucuratoriu. Chiar si in anulu acest'a, anu de altcum destulu de nefavoritoriu, au sporitu numerulu acestoru scóle, infientandu-se scóle de fetitie in comunele: Rachit'a, Pílu, Agrisiu si Magiaratu.

Faptulu acest'a este, credemu noi, o puternica dovéda, ca poporulu nostru, desi se afla materialmente in impregiurári destulu de grele, sacrifica bucurós denariulu seu pentru cultura, cand este luminatu prin ceice lu-conducu.

Negresitu apoi ca poporulu ascépta, cá pentru aceste sacrificie se fia recompensatu prin scóla. Ascépta adeca, si cu dreptu cuventu, cá se véda, ca pruncii sei se luminéza prin scóla, seau cum dice elu, esu prunci invetiati.

Acést'a legitima dorintia impune deci scólei obligamentulu de a-si implini cu acuratetia detorinti'a. Nu-i vorba, scólele nóstre in mare parte si-au implinitu si pana acúm cu succesu detorinti'a. Cá unu punctu negru in viéti'a nóstra scolara s'a aretatu inse impregiurarea, ca frecuentatiunea scolara nu a fostu destulu de regulata, ér acestui reu trebuie se ne silimu de timpuriu a-i preveni.

Factorii chiamati in prim'a linia a preveni acestu reu sunt: invetiatoriulu si comitetulu parochialu.

Invetiatoriulu va promová frecuentatiunea prin metodu si prin tienut'a s'a démna in si afara de scóla. Si celu mai bunu invetiatoriu va intempiná inse mari greutáti si dóra chiar neinvingibile in promovarea frecuentatiunei, daca nu va fi ajutat in acestu lucru alu seu prin comitetulu parochialu.

Sunt adeca multi prunci seraci, cari neavendu vestminte in timpulu de iérna, nu potu frecuentá scól'a. Biseric'a inse, inaintea carei'a seraculu este de potri va cu bogatulu, ba mai multu, carea dupa principiile ei trebuie se ingrijésca mai multu de celu seracu si necajitu, trebuie se lucre si medilocésca cá si prunculu seracului sè se impartasiésca de bine-

facerile scólei. Si cand seraculu din caus'a seracie' nu o póte, atunci comitetulu parochialu are detorinti'a a-i face acést'a posibilu, ingrijindu a-i veni in ajutoriu.

In punctulu acest'a putien s'a facutu pana acum, putiene comitete au ingrijitu de acésta detorintia; dar ceeace s'a facutu ne dovedesce, ca possibilitate este a se face in totu loculu. Ni se spune adeca, ca in câteva'a comune s'au incercatu betranii satului alesi in comitetulu parochialu a colectá bucate pentru acestu scopu, s'au mai arangiatu petreckeri, s'au mai votatu câte o mica sumulitia din banii cultului, seau ai bisericei, si s'au cumperatu haine pentru prunci seraci spre a li-se face posibilu a frecuentá si ei scól'a in timpu de iérna.

Bine s'a facutu, pre unde s'a facutu astfelu, si ceeace s'a facutu, repetimu, este dovéda, ca in aceasi forma se póte face in totu loculu. Avemu astadi in multe locuri coruri de plugari. Ómenii le asculta bucurós. Bine va fi, daca fiecare din aceste coruri va arangia in fiecare anu celu putien o productiune in folosulu prunciloru seraci, ér din venitu comitetulu parochialu va provedé cu haine si incaltieminte câte unulu seau mai multi scolari seraci. Avem in fiecare comuna câte o seama de ómeni mai cu dare de mana, si suntem siguri, ca daca comitetulu, va incepe a colectá spre acestu scopu va poté aduná in totu loculu pentru acestu scopu câte o sumulitia.

Sunt apoi multe ocazioni, in cari cu o buna renduiéla s'ar poté aduná frumóse sume spre scopulu acest'a. Cât ar fi de bine d. e. daca s'ar intrebuintiá barem numai câte o mica suma spre acestu scopu din ceea ce cheltuiesce poporulu nostru cu pomenile pentru reposati. Si acést'a, credemu noi, s'ar poté usioru, daca s'ar gasi ómeni, cari se-lu lumineze, ca nu exista mai mare pomana, decât a imbracă pre unu pruncu seracu, si a-i face posibilu, cá se umble la scóla. —

Multe alte astfelu de ocazioni se potu apoi afli, daca le vomu cautá, si comitetele parochiali, cari cunosc si impregiurările si dispositiunea ómeniloru,

potu face bune servitii in acésta privintia, daca si voru luá caus'a la inima.

A-o face acést'a suntem detori cu totii. De aceea ne-am permis a atrage atentiunea tuturor asupra cestei impregiurári de importantia inca de acum, dela inceputulu anului scolasticu, in carele am intratu.

Fara frecuentatiune regulata scóelele nóstre sustienute cu grele sacrificie, insemnéza putien, si producu putien. De aceea cu o óra mai nainte cu totii avemu detorinti'a a ingrijí pre tóte càile si cu tóte medilócele cá sè se amelioreze frecuentatiunea.

Din tractulu Belintiului, in 17/29. Septemvre 1885.

Dilele de 14. 15 si 16 l. c. fura o adeverata serbatóre, pentru o parte insemnata din protopresviteratulu Belintiului; càci Presanti'a Sa, bunulu nostru Domnu si Parinte Episcopu *Ioan Metianu*, avendu in 15/27 l. c. a indepliní actulu santirei bisericezi zidite de nou in comun'a Bar'a, inca Sambata in 14. l. c. insocitu de dlu secretariu consistorialu si totodata protodiaconu parintele Ignatiu Papp, sosí cu trenulu de sér'a la gar'a din Belintiu, si cu acést'a se incepù memorabil'a serbatóre.

Precisu la 6 óre sér'a, sunetulu campaneloru bisericezi locale, si trei salve de tréscuri anunciara sosirea trenului dela Temisiór'a cu inaltulu Prelatu bisericescu.

Un'a deputatiune imposita, formata din comiteele parochiali si fruntasii comunali din Belintiu, Chisetu, Budintiu, Ictar, Topolovetiu, Siustr'a, Siusianovetiu, Babsi'a, Tergoviste, Balintiu, Costeiu, Iaboru si Ohabaforgaciu, din preuna cu tóta inteliginti'a de prin prejuru, in frunte cu parintele protopopu tractualu Georgiu Craciunescu, asteptandu pre peronulu garei cu capetele descoperite: la coborirea P. S. S. din cupeu, lu-intimpinà cu unu puternicu „Se traiésca!“ la care multimea poporului afara din gara, respunse cu unu echo inmiitu.

Conducetoriulu grandiósei deputatiuni, parintele protopopu Georgiu Craciunescu, prin o cuventare fórte caldurósa bineventà apoi pre inaltulu óspe, esprimandu-i nemarginit'a bucuria, ce o semte acestu tractu, cand acum dupa 10 ani, de nou s'a impartesitu de bucuria de a vedea pre bunulu seu Archipastoriu érași in aceste pàrti.

P. S. S. Dlu Episcopu multiami celoru presentii pentru bun'a primire, si apoi cu caleas'a Dlui proprietariu si deputatu dietalu Dr. Iosif Gall, pusa la dispusetiunea P. S. S. pe totu timpulu petrecerii Sale aici, si incunjuratu de unu banderiu de calareti, apoi urmatu de mai multe calese si trasuri, intre sunetulu campaneloru, fu condusu la locuinti'a parintelui protopopu Georgiu Craciunescu, unde si noptà.

Aici inaltulu óspe fu asteptatu de o alta multime de poporu atât din Belintiu, cât si din comu-

nele de prin prejuru; intonandu-i corulu vocalu alu plugariloru din Belintiu la intrarea in curte, cantarea: „Intru multi ani!“

P. S. S'a si aici adresà filoruu sei sufletesci multe si folositorie invetiaturi, pre cari multimea poporului le ascultà cu cea mai incordata atentiune.

Dupa esecutarea càtorv'a piese frumóse din partea corului vocalu alu plugariloru din locu, multimea poporului se indepartà de aici intre urári de „se traiésca bunulu nostru Archiereu!“

La 8 óre sér'a renumitul si premiatulu *coru alu plugariloru din Chisetu*, presentandu-se cu lampióne in curtea parintelui protopopu, — sub conducerea regeneratorului *coruriloru de plugari* a parintelui Lucian Siefertianu, improvisà unu concertu compusu din cele mai alese piese cu o precisiune si bravura, propria numai acestui coru escelentu, ce — prea firescu — si astadata stórse admiratiunea numerosiloru óspeti, intruniti la més'a parintelui protopopu Georgiu Craciunescu, ce o dete intru onórea inaltului seu óspe.

Manedi, adeca Dumineca 15/27 l. c. deminéti'a la 6 óre Pr. S. S. insocitu de parintele protopopu tractualu, intre sunetulu campaneloru dela biserica din locu, amestecatu de bubuitulu trascuriloru, incunjuratu de banderiu de calareti si urmatu de mai multe calese si trasuri, plecà spre Costeiu.

Aici érași intre sunetulu campaneloru dela ambele bisericezi romane, dlu pretore cercualu Adalbert Hirschl in fruntea unei deputatiuni numeróse de inteliginti si de poporu, bineventà pre Il. S. Dlu Episcopu in numele poporatiunei din cottulu Carasiu-Severinului. Alaturandu-se apoi si acést'a deputatiune cu banderiuulu seu la conductulu P. S. Sale — plecaràm cu totii prin Szapáryfalva, unde o deputatiune frumósa in frunte cu artisti'a comunala esí intru intimpinarea Archiereului nostru, petrecendu-lu pana la comun'a Perulu. De aici conductulu se porní prin Balintiu si Fadimacu spre Bar'a, fiindu P. S. S. pretotindenea fórte serbatoresce intimpinatu si primitu, si prin tóte comunele petrecutu de sunetele campaneloru dela tóte bisericele.

P. S. S. in fie care comuna a primitu omagieles deputatiuniloru nainte bisericezoru, pretotindenea indemnandu poporulu a impliní poruncile lui Ddieu, a cercetá biserica, a-si tramite pruncii si fetitiiele la scóla, si a griji de dotarea regulata a preotiloru si invetiatoriloru sei, a imbratisiá industri'a si comerciulu, a fi lucratoriu serguintiosu si a se ferí de lene si trandavia, a fi crutiatoriu si pastratoriu cu agonisinti'a lui, si a se ferí de cheltueli zadarnice fara de cari póte fi, si mai usioru trai.

La 9 óre sosindu inaltulu óspe in Bar'a: descaleca la ospital'a casa a dlui notariu cercualu Alexandru Maniu, fiindu si aici fórte caldurosu intimpinatu si primitu de multimea poporului si inteligintiei, ce se adunase acolo din tóte comunele de prin prejuru, spre a fi martore la santirea noiei biserice.

La 9^{1/2} óre un'a procesiune impunatóre de barbati si femei, de prunci si fetitie, apoi de 10 preoti in frunte cu parintele protopopu Georgiu Creciunescu, toti imbracati in intregulu ornatu bisericescu, pe de laturi 24 de voinici cu pusec insirati in garda de onóre, aduse pre bunulu Archiereu la biserica, inaltu carele si indeplini actulu santirei noiei biserice, cu prescisele ceremonie, pontificand indata dupa acea si la prim'a liturgia in nou santit'a biserica.

Cu acést'a ocaziune bine instruitulu coru alu plugariloru din Paniov'a sub conducerea filoromanului loru bravu diriginte, dlu Aloisiu Zimmermann s'a distinsu prin fórté precis'a esecutare a tuturoru cantariloru corali, atât la insusi actulu santirei noiei biserice, cât si la liturgia, dupa alu caroru decursu P. S. S. rosti o cuventare fórté acomodata aratandu a-deverat'a menitiune si missiune a bisericeii.

Dupa prandiulu celu alesu — datu de dlu A. Maniu, corulu vocalu alu plugariloru din Paniov'a, esecutá mai multe piese fórté placute, cu o precisiune si armonia, ce face tóta onórea atâtu acestui coru fórté bine instruitu, cât si zelosului seu diriginte.

Dupa acestea inaltulu óspe luandu-si remasu bunu dela Dlu si Dn'a casei si dela ceialalti óspetii mai cercetá si pre zelosulu preotu localu, parintele Ioanu Mateiu, la a carui'a ospitala casa erau intruniti la prandiu toti preotii de prin prejuru, cari au luat parte la santirea bisericeii, éra la 5 óre dupa amédi,—petrecutu de sunetulu campaneloru, bubuitulu trascuriloru, salvele gardei de onóre si de cele mai entusiastice urári de „se traésca“ din partea multimei poporului,—plecá indereptu spre Belintiu.

A treia di, adeca Luni in 16/28 l. c. deminéti'a la 7 óre neobositulu Archipastoriu—insocitu éra si de parintele protopopu tractualu,—intre salve de trascuri si sub sunetulu campaneloru, plecá spre Chiseteu.

P. S. Sa fú aici intimpinatu naintea scólei de o procesiune fórté frumósa, condusa de prea binemeritatulu parochu veteranu, parintele Trifon Siepetianu—de comunu cunoscutu sub numele de „pop'a Trifu din Chiseteu“ si „fundatorulu coruriloru de plugari.“ — Demnulu seu fiu preotu, parintele Lucian Siepetianu bineventá pre P. S. Sa cu o cuventare fórté bine nimerita; éra renumitululu seu coru in toná indata unu fórté armoniosu „Pre stepanulu si Archiereulu nostru . . .“

Sub sunetulu clopoteloru si intre cantari usuate pentru asemenea ocaziuni, esecutate de corulu cu soprán, P. S. Sa fú apoi condusu in biserica locala, cea acum decurend fórté frumosu pingata, si provediuta cu unu iconostas nou, sculptatu intr'unu stilu fórté placutu.

Inaltulu prelatu dupa ce celebrá „Chiamarea Desuhubi santu“ si aici tienú multimei poporului o euventare fórté frumósa si instructiva, vorbind despre lips'a si folosulu invetiaturei, atât pentru prunci, cât si pentru fetitie.

Catra fine P. S. Sa indemná pre bravii Chiseteeni, si in viitoriu a ascultá si implini cu tóta increderea bunele sfaturi ale braviloru loru preoti, „cáci“ dise bunulu Archiereu — „numai ascultárii vóstre de sfaturile acestoru demni parinti sufletesci, aveti voi iubitoru mei fii sufletesci a multiamí frumosulu renume, ce si-a eluptatu acést'a frumósa comuna, prin bravii vostri fii coristi si coriste, nu numai naintea natiunei nóstre, ci si naintea celoralalte natiuni; asecurandu corului vocalu alu plugariloru din Chiseteu, si demniloru sei conducatori preoti, unu nume memoritoriu in istori'a desvoltarii nóstre culturale.“

Ca de incheiare naltulu Prelatu mai imbarbatá poporulu a-si infiantá si o scóla pentru fetitie; „cáci“ dise bunulu Archipastoriu— „numai mamele bine crescute i-si póte cresce si noroci bine pre fii si ficele loru, si éra si numai o cresce buna póte asecura binele si fericirea generatiuniloru nóstre viitoare.“

Cuventarea acést'a a facutu fórté buna impresiune, asupra tuturoru ascultatoriloru; si avem firm'a sperantia, cumca bravii chiseteeni cât mai curend si vor mai inmultí meritele infiantandu si o scóla pentru fetitiile loru.

Dupa santele rogatiuni P. S. S. mai cercetá cas'a si famili'a preabinemeritatului pop'a Trifu din Chiseteu, éra de aici petrecutu de o multime de calareti, calese si trasuri, sub sunetulu campaneloru amestecatu cu salvele trascuriloru, inaltulu óspe pleca la gar'a din Belintiu.

Aici parintele protopopu Georgiu Creciunescu multiamí P. S. Sale atât pentru onorific'a cercetare a acestoru parti, cât mai vertosu pentru frumósele, bunele si fórté folositoriele invetiaturi, de cari pretontindenea se impartesira credintiosii din aceste parti.

P. S. Sa multiamí multimei adunate pe peronu, pentru bun'a primire, si dandu-ni tuturoru archieresc'a binecuventare la 9 óre si 35 minute, — insocitu de dlu secretariu consistorialu, plecá cu trenulu indereptu spre Arad, mai adresandu-ne unu „Se ne revedemu sanatosi!“ , urmatu de rogatiunile nóstre ferbinti catra tronulu cerescu, cá Atotpotintele se-lu iee sub scutululu seu celu puternicu, si se-lu pórté pe tóte cáile vietii sale in pace, daruindu-i cea mai deplina sanatate si potere pana la cele mai adenci betranetie, spre a ne poté archipastori inca intru multi prea fericiti ani!

C.

Indreptariu teoreticu si practic*)

pentru invetiamentulu intuitivu

de prof. V. Gr. Borgovanu.

Recensiune critica.

(Continuare si fine.)

Intre medilólcele ce promovéza invetiamentulu intuitivu bine insira dlu autoru 1) insusi obiectele, 2)

* In numerulu trecutu sau stracuratu erori de tipariu, anume pre pag. 1 color'a II ordulu 10 din josu, in locu de libera cetesce „literaria,“ ér in decursulu articulu in locu de Grossmann se se cetesca „Grassmann“. Culeg.

escursiunile, 3) modele de obiecte, 4) icóne si tablouri, 5) desemnul si mesurarea si apoi 6) diagramulu si scól'a cu gradina de modelu. In contrarietate cu alti pedagogi moderni sustiene dlu autoru, si noi inca suntemu de acordu cu ds'a, *ca obiectele pertractate si privite in natura nu trebue departate din scóle indata dupa incheierea prelegerei, ci din contra se se asiedie la locu potrivit in scóla, pentru a le poté privi pruncii cât de desu.* Necesitatea escursiuniloru este atât de constatata, in cât nu numai scól'a elementara se folosese de binefacerile acelor'a, ci aprópe tóte scólele medie, má! si unele din cele superióre. *Lasati prunculu se se sature de natura, se véda cand crépa mugurii la arbori, cand inflorescu, cand crescu fruptele, cand se cocu, cand cade frundi'a —*

In patri'a lui Pestalozzi nici o scóla elementara nu e lipsita de modeluri fidele, mai alesu de acele ce se potu procurá fara de spese estravagante. Si invetiamentulu intuitivu privesce intrensele unu radimu aprópe atât de forte ca si in obiectele reali.

Precum invetiatoriulu va fi la locul seu, daca va fi inezstratu cu tóte cunoscintiele necesarie, daca va fi intru tóte ale sale curatu, fidelu si cu caracteru, tocmai asia va sporí invetiamentulu intuitivu mai departe, daca pre langa obiecte reali si modeluri va mai fi ajutoratu de icóne si tablouri mari, curate, fidele si vivace. Ajutoriu dintr'o parte, ajutoriu dintru alt'a, ajutoriu prin desennu si mesurare corecta, ajutoriu cum numai se póte, *inse totu de un'a prin intuitiune!* De vomu procede asia, atunci *in pruncu se descépta, cresce si se ageresce facultatea intuitiva, precum si desteritatea in vorbire; prunculu invatia a privi si a observá totu ce se afla in cerculu lui de viét'a; i-se escitéza memori'a, priceperea si judecat'a; i-se nobilitéza inim'a, si i-se misica voint'a spre fapte bune, . . . prunculu pornesce pre calea culturai adeverate omenesci.* Dar spre tóte aceste avemu o recerintia suprema — precum dice Schmidt — *ca invetiatoriulu se fie barbatu inezstratu cu intuitiune intelectuala, care cunoşce viét'a in desvoltarea s'a, si pentru acést'a pune inca odata elevului spre privire totu obiectulu.*

II.

Dupace amu aretatu in cele trecute, din ce se compune teori'a invetiamentului intuitivu staverita la noi de dlu V. G. Borgovanu, se vedemu acum si aplicarea practica, de óre-ce teoriile seci n'au lasatu dupa sine nici unu bine pre pamentu.

Numai atunci potemu afirmá, *cà suntemu in lume, daca valoràm ceva, daca societatea omenéscá simtiesce trebuintia despre esistinti'a nóstra.* Optu probe avemu inaintea nóstra, potemu alege dupre placu; dar fiindcà la invetiamentulu intuitivu purcedemu dela micu la mare, dela cunoscutu la mai putienu cunoscutu, se vedemu cum si-aplica dlu autoru teori'a sa la primul esemplu, adeca la scóla.

Rea datina a fostu la noi se sparie parintii pre prunci cu scól'a. Dlu Borgovanu presentéza prunciloru scól'a ca unu ce serbatorescu, si pruncii vinu la scóla imbracati in vestminte serbatoresci; tóta comun'a se bucura de diu'a, cand se incepe scól'a, este di de serbatóre.

Dupa ce privesce invetiatoriulu. pre scolari in presentia parintiloru, vorbesce cu fie carele prindindu-lu de mana etc., apoi i-dimite pre acasa spunendu-li, cand au se vina éراسi.

Cand vinu pruncii a dou'a óra la scóla, invetiatoriulu fiindu acolo de mai nainte i-intimpina astfeliu :

„Buna diminéti'a! Ati venitu éراسi la scóla dragii mei! Bine! Acest'a-i lucru frumosu! asia-mi place mie! Cum a-ti masu? (observandu unu baetu cu palari'a in capu) Ia-ti palari'a din capu si o pune aici in cuiu! Insemnati-ve: cuele si carligele acestea-su aci, ca se puneti in ele palariile . . . Cand veniti la scóla, luati-ve palariile din capu inca din afara, pana a nu deschide usi'a si intrati in scóla cu capulu golu. Apoi puneti-ve palariile etc. intr'unu cuiu, ce-i mai aprópe de locul vostru; scóteti-ve din traista tablitia si ce mai aveti in ea, aninati si traist'a in cuiu si apoi mergeti la locu etc. etc.“ Dupa ce destinéza locu pentru fiecarele, dicu rogatiunile. Acum i-intréba de nume, le chiarifica se scie, ce e numele de botezu si ce conumele, i-intréba care unde locuesce, adeca unde-i cas'a parintiloru loru, i-invétiá cum se siéda in scaunu cum se se scóle, deosebirea intre scolaru si scolara, si li-spune care dile suntu pentru a imblá la scóla si cari suntu datorintiele fiecarui scolaru cand vine la scóla, cand e in scóla, cand merge dela scóla, si cand se afla acasa.

Acum tractéza in generalu despre chili'a scólei, despre obiectele din scóla determinendu-le dupa nume, dupa positie, colóre si materie, atinge adeca prin discusiunile sale si induce pre elevi fara scirea loru in aritmetica, geografia, fisica si istori'a naturala atragendu-i prin poesióre usióre dar instructive de ale binemeritatului nostru pedagogu Petri, chiar in directiunea pre care a pornitu. Cu multu interesu invétiá dlu Borgovanu pre elevii sei ce e orizontulu si cele patru regiuni, si apoi i-deprinde la desemnarea chilei de scóla.

Privindu acum tóte obiectele din scóla in specialu, incepe cu usi'a; prin intrebári acomodate face pre elevi se intieléga, *cà usi'a se afla in paretele despre resaritu, cà in scóla este numai o usia, cà e in patru coltiuri, dar de forma oblonga, e colorata, are mai multe párti, asia tabla, titini si bróscá; tabl'a e din lemnu ér titinele si brosc'a din feru; li arata mai departe cà usi'a a facut'o maestrulu, si are menitiunea, se intràm si se esimu printrens'a, dar nu se o maculàm, nici se o trantimu.* Dupa tóte aceste face recapitulatiunea celoru acum sciute despre usia, totu in modulu aretatu pertractéza cu densii ferestr'a, cuptoriulu, banc'a, mas'a, tabl'a, sponghi'a,

cret'a, tablit'a, cartea, hart'a, pean'a, negreal'a, penitielulu si masin'a de computu; comparéza creionulu cu pean'a, usi'a cu feréstr'a, aretandu notele loru comune, dar si diferintiele loru.

Scól'a elementara nu e scóla, daca nu se nisuesce a incopciá cunoscintiele eleviloru de cele ce au se i-se predee in scólele medie, chiar asia precum nu corespondu nici aceste cerintieloru timpului, daca elevulu se va semtí strainu in scól'a superióra, cand a-deca a trecutu puntea, ce léga pre cea elementara de cea superióra.

Nu face bine dlu autoru, daca numesce *corpuri regulate* pre tóte cele ce le produce maestri'a, pre cand se scie cá geometri'a intielege alt-cev'a sub corpuri regulate. Nu potemu dice corpu regulatu si cubului si prisme, piramidei etc. Este adeveratu, cá batii, cari n'au fericirea sè se adape si din suculu altoru scóle, nu voru simtí nici unu scadiementu prin acésta eróre pedagogica; dar precum simetri'a este in architectura *conditio sine qua non*; chiar astfeliu este si edificiuulu celu mai binefacetoriu alu omenimei — scól'a — neproportionata, daca intr'unu locu dicemu *a* si intr'altulu totu la acelu semnu *b*. Se nu fie! In colo apoi dlu autoru prin tratarea corpuriloru atinge totu materialulu geometriei, de si nu e corecta nici definitiunea columnei, nici prisme si nici a piramidei. —

Tractandu acum despre personalulu scólei, face buna deosebire intre scolariu si scolaritia, apoi arata cine este invetiatoriulu, care e ocupatiunea lui si cu ce au sè se ocupe scolarii. In fine privesce invetiatoriulu cu elevii sei intregu edificiuulu scolaru, din afara si de inlauntru, li-spune cine si cum l'au facutu, numindu tóte pãrtile ce suntu necesarie la unu edificiu si apoi recapituléza cu pruncii totu ce au invetiatu despre scóla.

III.

Trecendu acum dlu autoru la celelalte pãrti constitutive ale invetiamentulu intuitivu, purcede pretotindenea destulu de consciu de chiamarea s'a. Invetiatoriulu plinu de iubire catra prunci va fi totinsulu, daca va face ca in realitate, ceea ce desvólta dlu autoru in cartea sa, se esiste in scóla.

Atingendu in cele siette sectiuni urmatórie intregu materialulu menitu pentru scól'a elementara, elevulu apare provediutu cu o buna portiune de moralitate, intelectualitate si religiositate, este in miniatura caracteru personificatu. O! de ar purcede elevulu nostru si de aici inainte totu pre astfeliu de cái, pre care a amblatu in cesti doi ani primi, pana ce a finit propriamente invetiamentulu intuitivu! Atunci nu ne-am teme de vifore, cáci natiunea nóstra ar fi bogata in ómeni de caracteru!

In colo apoi cartea dlui Borgovanu este scrisa intr'unu limbagiu usioru si atragatoriu; asia dicendu daca vom scóte dintrensulu nisce provincialisme, atunci avemu intru adeveru ceva romanescu.

Precum astadi nu ni potemu intipuí nae fara de busola si venatoriu fara de arma; chiar astfeliu mi-se pare mie si o scóla elementara, a carei invetiatoriulu nu este petrunsu de importantia invetiamentulu intuitivu. Naea cu busola nici cand nu va retaci; totu astfeliu si-va ajunge scopulu si invetiatoriulu, carele va stapaní invetiamentulu intuitivu. Dorescu din parte-mi, chiar in interesulu scóleloru elementarie si in interesulu bine priceputu alu fratiloru invetiatori, se nu lipsésca aceea carte din nici o biblioteca scolaru, precum nici din modest'a biblioteca a fiecãrui invetiatoriulu. Se cuvine se imbratiosiamu ce e bunu; deci cu atât mai multu se cuvine a incuragiá pre celu-ce s'a nisuitu se ni procureze ceva bunu.

T. Ceontea.

La cestiunea fondulu preotiescu infintiandu in dieces'a Caransebesiului.

In fine am ajunsu cu ajutorulu lui Ddieu se vedem aprópe facendu-se trupu de multu dorit'a infintiare a unu fondu pentru ajutorarea preoteseloru veduve si a orfaniloru remasi dupa preoti si in dieces'a nóstra, a Caransebesiului. Meritul de a fi luatú iniciativ'a in afacerea acést'a de mare importantia este si remane alu bravei preotimi din partile Bozoviculu. Dens'a intrevenise la sinodulu eparchialu de estimpu pentru realizarea acestei i-dei salutare si Venerab. Acelasi declará sub Nr. 70 alu prot. sinod. de necesaria si neamanavera infintiarea acestui fondu, recomandandu intrég'a afacere deosebitei ingrigiri a Ilustratíi Sale Preasantitulu Domnu Episcopu alu nostru Ioan Popasu.

Acést'a ne-a implutu pre noi, si credemu intrég'a preotime diecesana de o nespusa bucuria, insuflandu-ne incredere in viitoriu si o indreptatita sperantia la mai bine. Nu scim ce este ascunsu in póla vremiloru. Nu scim ce ne va aduce diu'a de mane. Daca vedemu, cá si celu mai tare cade, atunci óre nu póte si bogatulu seraci? Si in unu astfelu de casu de unde ajutoriu? Unu fondu preotiescu inse sub conducerea si supraveghiarea barbatulu celui mai probatu, barbatulu incaruntitu in lucruri folositoare biserice si natiunei, fara tóta indoiél'a va reversá cu prisosintia darurile sale in tóte partile, va fi uniculu radimu al orfanulu, va sterge lacremile veduvei si va inseniná sér'a vietii, ori va usura nepotintiele trupesci á celui ce decenii intregi a servitu altariulu.

Din punctulu acest'a de vedere necesitatea fondulu din cestiune este pre deplinu constatata si nu credemu se se gasésca unu singuru preotu, carele se nu consenta cu infintiarea lui.

Ori cât de insemnate inse se fie folósele, ce le-aru trage beneficiatii emeriti ai biserice, preotesele veduve si orfanii preotilor, totusi modest'a nóstra parere este, cá mance ar fi aceste folóse, daca mentiunea fondulu s'aru terminá aci, si nu si-aru estinde binefacerile sale asupra totalitatii. Sarcinele poporulu nostru le cunóscemu toti din esperientia. Ameliorarea sortii lui zace la inim'a tuturor ómeniloru de bine. Óre fondulu din intrebare n'aru potea se devina cu timpulu unu isvor de binefacere si pentru poporulu nostru? Presupunend cá intrunu tempu mai apropiatu ori mai indepartatu preotimea s'ar dotá din acestu fondu, sórtea poporulu nostru óre nu s'ar potea ameliora barem cu atât'a, cá se fia scutitu de prestatiunile stolari? Éca cuventulu pentru carele noi amu dori ca desnumitul fondu se nu aibe numai mentiunea de a pensiuna, ci si aceea de a dota preotimea.

Imprejurarea că spre acestu scopu se receru capitale insemnate, se nu ne sparie. Scim, ca din isvóre mici se facu riuri mari. Apoi nici noi preotii nu avemu pretensiunea de a primi ca mane salarie din cass'a fondului. Tot ce dorimu este: sè se faca unu inceputu, dar unu inceputu temeinicu, carele se asigure in viitoriu sörtea generatiunelor următorie.

De aceste vederi a fost condusa preotimea din tracutul protopresviteralu alu Versietiuului cand adunata in 20 August, a. c. in conferintia la Costeiu, a luatu conclusele, ce sau publicatu in unulu din numerii trecuti ai acestui pretiutu diariu. Scrupuli cu privire la administrarea fondului dens'a nu a avutu. Simplu s'a lasatu condusa de firea lucrului dicendu-si: Daca la crearea acestui fondu suntemu avisati numai la propriulu nostru ajutoriu, atunci ne vomu grupá imprejurulu celui de anteu preotu, carele totdeodata este si capulu diecesei, si sub conducerea Lui vomu decide cele de lipsa; ér daca la infiintierea fondului voru contribui si bisericile ori comunele bisericesci, atunci administrezte-se fondulu prin legiuit'a reprezentantia a diecesei.

O unica rogare mai am catra Venerabilulu Consistoriu diecesanu alu Caransebesiuului si amu terminatu. Venerabilu Acelasi se binevoiesca a nu lasá se se desvólte lucrulu acest'a de josu in susu, cáci anevoie se va realisa. Ci binevoiesca ori densulu, ori propuna V. Sinod eparchialu se decida in meritulu causei, se decreteze infiintierea acestui fond, si se eieteze sume potrivite pre preoti si comune, buna óra cum a facutu cármuirea tieriei la infiintierea fondului pentru pensunarea invetiatoriloru. Cu chipulu acest'a fondulu si mai in graba s'ar infiintia si mai bine ar spori fara de a scribi dreptulu cuiva, deórece Sinodulu eparchialu este reprezentantia intregu clerului si poporului din diecesa.

M. Juica.

D i v e r s e.

* **Congresulu nationalu bisericescu.** Din o scire, carea ni-se impartiescesc din isvoru siguru, aflámu cu durere, ca congresulu nostru nationalu-bisericescu nu se va poté intruní nici in anulu acest'a din cauza ca guvernulu tierii nu concede intrunirea lui in urm'a misicáriloru, ce se petrecu in peninsul'a balcanica.

* „**Temisiana,**“ institutulu de creditu si economii din Temisióra, precum cetimu in „Luminatoriuulu,“ si-a inceputu activitatea sub nescce auspiciu fórte imbucurátorie, plasandu sumele incurse din actiuni cá imprumuturi la poporulu nostru si oferindu-i-se sume pentru fructificare. Creditulu acestui institutu teneru cresce din di in di, si cá unu semnu de bunu auguru, ni-se spune, ca consistoriuulu eparchialu aradanu inca a luatu conclusulu a depune la acestu institutu unele sume din fondurile diecesane.

* **Sinodulu protopresviteralu alu Aradului** este conchiematu pre diu'a de 17 Noemvre la 10 óre inainte de amédi.

* **Alegere de preotu.** Duminec'a trecuta s'a alesu de capelanu temporalu pre langa parochi'a veteranulu preotu Petru Zeldesianu din Siciáu teologulu absolutu Gregoriu Mladinu.

* **Himen.** Protasiu Givulescu, invetiatoriu in Soborsin a incredintiatu pre domnisiór'a A l e s s a n d r a D a s c a l u, fic'a veduvei invetiatoresc Tatiana Ioanu Dascalu din Comlosiu (Ó.-Szent Anna). Le dorimu viétia fericita!—

C o n c u r s e.

Pentru distribuirea a 2 eventualu a 3 stipendii de câte 200 fl., din fundatiunea „Elen'a Ghiba Birt'a,“ se escrie concursu pana 19/31. Octomvre a. c.

In sensulu testamentului, la aceste stipendii, au dreptulu a recurge numai tineri cari studiaza cu succesu bunu, la vre-o scóla publica, si suntu de religiunea gr. or. si de nationalitate romana séu gréca, din comitatele: Arad, Bihor, Bichisiu si Cianad, si ai caroru parinti n'ar fi in stare a-i sustiené la studii.

Rudeniile fericitei fundatóre vor avea preferintia.

Recurentii au a-si inaintá subscrisului, petitiuniloru, proviedute cu recerutele dovedi, pana la terminulu mai sus aratatu.

Aradu, 18 30. Septemvre 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului,
cá presiedintele comitetului fundationalu.

Pe bas'a decisiunei Ven. Consistoriu diecesanu alu Caransebesiuului, din 16. August a. c. Nr. 632. B. pentru indeplinirea postulu vacantu de capelanu, pe langa batrenulu parochu si asesoru consistorialu Dimitrie Blajovanu din **Sacul**, protop. Lugosiului; se escrie concursu, cu terminu pana Dumineca in 13. Octomvre vechiu a. c. cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) 7 jugere pamentu aratoriu si 13 jugere de fenatiu, padure si tufisiu, b) Din birulu preotiescu $\frac{1}{3}$ dela 175 case, câte 20 de ochi cucuruzu despoiatu dela fie care casa, c) Din stol'a eventuala $\frac{1}{3}$.

Recursele a-se adresá On. Comitetu parochialu gr. or. din Sacul, si a-se adresá Rev. D. George Pesteanu, protopresviteru in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresviteru tractualu.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a III-a din **Rosi'a** si fili'a **Obersia**, prot. Radna-Totvaradiei,— se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de 20. Octomvre vechiu a. c.

Emolumintele: 1) jumetate sesiune pamentu parochialu, situatu parte pe vale, la siesu parte pe dealu si devenitu cam nefructiveru; 2) Dela 100 numere de case birulu preotiescu usuatu, adeca dela fiecare numeru câte una masura cucuruzu sfarmatu; 3) stolele indatinate; numerulu sufleteloru e: 943.

Recursele ajustate conform prescrijeloru stat. org. sè se trimita parintelui prot. Vasile Belesiu, in Totvárád, p. u. Soborsin, celu multu pana la 18. Octomvre vechiu a. c.;— avend recurentii a-se presentá in s. bisericu din Rosia, spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Rosia, 19. Septemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu VASILE BELESIU, protopresviteru.

Conform ordinatiunei Venerabilulu Consistoriu gr. or. rom. oradanu de datulu 22. Iuliu v. a. c. Nr. 602. B. se escrie concursu pentru parochi'a vacanta de cl. III. din comun'a **Chisirigdu**, protopresviteratulu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe 27. Octomvre (8. Novembre) a. c.

Emolumintele sunt: a) Casa parochiala cu intravilanulu pretiuita in 60 fl., b) 25 cubule gráu si cucuruzu computatu in 125 fl., c) Un'a sessie de pamentu aratoriu computatu in bani 200 fl., d) Lemne pretiuite in 10 fl., e) Stólele anuale 60 fl., cari emoluminte computate in bani dau suma 455 fl.

Recurentii voru avé recoursele loru instruite cu documintele prescise de stat. org. adresate comitet. paroch.

din Chisirigdu, a le tramite subscrisului administratoru protopopescu in Zsáka, p. u. Furta, pana in 24. Octomv. (5. Nov.) a. c. avendu pana la alegere a-se presentá in S. Biserica din Chisirigdu, spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci. Se obsérva ca alegéndulu preotu va avé se deie jumetate din beneficiulu parochialu pana in 18. Aprile v. anulu 1886 veduvei preotese si orfaniloru remasi dupa fostulu preotu, conform §-lui 8 din regulamentulu congresualu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOMA PACALA, m. p. adm. protop.

1) Pentru statiunea invetiatorésca la scól'a confes. gr. or. rom. din comun'a **Sculia**, protopresviteratulu Jebelului se escrie concursu cu terminu pana in **finea lunei lui Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt: 120 fl. salariu anualu, 24 meti grâu 24 meti cucuruzu, 2 jugere pamentu aratoriu 1 jugeru fénatiu, gradina estravilana 1000□ din izlazu 800□ pamentu aratoriu, si 800□ pasiune, 4 metrii de lemne, pentru conferintia 10 fl. scripturistica 2 fl. dela inmormentari unde va fi pofitu à 50 cr. cortelu liberu cu 2 chili, o bucataria, camara, grajdu si gradina de legumi.

2) Pentru postulu invetiatorescu la scól'a conf. gr. or. rom. din comun'a **Dubos**, protop. Jebelului se escrie concursu cu terminu de **30 de zile dela prima publicare**

Emolumintele sunt: in bani gat'a 73 fl. pentru 100 fonti elisa, 36 fl. pe 100 fonti de sare 6 fl. 40 cr. pentru 25 fonti lumini 10 fl. pentru conferintia 8 fl. pentru scripturistica 5 fl. 20 meti grâu, 20 meti cucuruzu, 2 jugere de pamentu aratoriu, 9 stenjeni de lemne din care are a se incaldi si scól'a si cortelu liberu cu 1 jugeru de gradina intravilana.

Aspirantii la vre unulu din aceste posturi sunt avisati recurrencele loru adjustate conform stat. org. a le tramite protop. districtualu Alesandru Ioanoviciu, in Jebelu.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale.

Alesandru Ioanoviciu, m. p.
prot. si inspect. scol.

Conform inviatiunei Preavenerabilului Consistoriu aradanu, dtto 31. Augustu a. c. v. Nr. 3261. se escrie de nou concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela Clas'a I. din comun'a **Toraculu-Mare**, cottulu Torontalului, inspectoratulu B.-Comlosiului,—cu terminu de alegere pe **6/18. Octomvrie a. c.**

Emolumintele sunt: a) In bani gat'a 400 fl. v. a. in care se subintielege si incaldiementulu invetiatoriului, b) 4 jugere pamentu aratoriu, c) Cuartiru liberu cu 2 chili, in localitatea scólei, camara, staulu pentru vite, gradina de legume. d) Pentru Conferintiele invetiatoresci la anu 10 fl. v. a. e) Pentru scripturistica 5 fl. v. a.

Dela recurrenti se pretinde se produca: 1) Atestatu de botezu. 2) Atestatu despre portarea morala. 3) Testimoniu preparandialu. 4) Testimoniu de calificatiune pentru statiuni de clas'a I. 5) Testimoniu de limb'a magiara. Cei cu clase, si cei apti intru instruarea corului vocalu, vor fi preferiti. In lips'a de recurrenti cu pretins'a calificatiune,—se vor admite la candidare si cei cu calificatiune inferióra.

Recursele astfelu instruite, au a-se substerne pana la terminulu indicatu, Preaonoratulu Dnu protopresviteru si inspectoru tractualu de scóle Vincentiu Sierbanu, in Folia, via: Vojtek.—Recurentii suntu pofiti, cá in terminulu publicarei concursului, se se presenteze in dumineci ori serbatori in faci'a locului la biserica, pentru de a-si aretá si dovedi desteritatea in cantare si tipicu.

Se observéza in fine, cumca dupa organizatiunea invetiamentulu in Metropoli'a ort. rom. alesulu va folosi din tóte emolumintele sus insirate numai jumetate pana in 26. Octomvre st. v. a. c. cand se implineste jumetate de anu dela diu'a mortii fostulu invetiatoriu.

Toraculu-Mare, la 8. Septemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: V. SIERBANU, prot. B.-Comlosiului.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scóla confesionala gr. or. din comun'a **Ch. Apateu**, protop. O-radii-mari se escrie concursu cu terminu de alegere pe **14/26. Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt:

- 1) Cortelu cu gradina de legumi pretiuita in 30 fl.
- 2) In bani gata 60 fl.
- 3) Folosirea $\frac{1}{4}$ sesie de pamentu pretiuitu 120 fl.
- 4) 10 cubule de grau amestecatu si 5 de orzu per 5 fl. — 75 fl.

5) Venitele cantoralu (mortu mare 1 fl. micu 50 cr. dela cununia 50 cr), 30 fl. Sum'a 315 fl.

Competintii sunt avisati, petitiunile loru adjustate conform prescrieloru stat. org. si adresate Comitetulu parochialu din Ch. Apateu, a-le substerne subscrisului in Zsáka p. u. Furta, pana in 10/22. Octomvre a. c. avend recurrentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in S. Biserica din Ch. Apateu, pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOMA PACALA, m. p. adm. protop.

Concursu la statiunea invetiatorésca dela scól'a a dou'a din **Valcani** Salariulu 200 fl. bani, 25 hectolitre de grâu, $1\frac{1}{2}$ jugere pamentu estravilanu, paie pentru incalditu, cortelu liberu cu gradina, tacsu de inmormintare care se aduce la biserica 40, éra la alte inmormintari 25 cr. Recursele se se adreseze protopresviterulu Vincentiu Sierbanu in Foli'a (Folya) pana la **10. Octomvre a. c. st. v.**

Comitetulu parochialu din siedinti'a dela 29. Augustu 1885.

In urmarea ord. V. Consist. diecesanu de sub nr. 271 S. din 1885 devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Bujoru**, tractulu Fagetului vacante, pentru ocuparea acelu'a se escrie concursu in terminu de **6 septemani dela prim'a publicare**.

Emolumintele: in bani gata 300 fl. fiend aici cuprinse competintiele pentru conferintie, curatoratu si scripturistica, 4 orgii de lemne de incalditu scóla; dela fiacare inmormintare unde va fi pofitu 40 cr. cortelu liberu cu 2 incaperi si $\frac{1}{2}$ jugeru gradina intravilanu.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recurrencele loru, adresate respectivulu comitetu parochialu si adjustate conform dispuzetiuniloru stat. org. si a art. de lege XVIII din 1879, a-le trimite subscrisului in Faget pana la terminulu susindicatu.

Recurentii suntu pofiti a-se presentá in respectiva biserica in vr'o dumineca séu serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Bujoru, 1. Aug. 1885.

In contielegere cu mine: A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

Devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Cos-teiu de sus**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea acelu'a se escrie concursu in terminu de **6 septemani dela diu'a publicarei**.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunta : a) in bani gata 300 fl. b) pentru scripturistica 5 fl. c) pentru curatoratu 8 fl. d) 10 orgii de lemne in natura din care are a se incaldi si scól'a, e) cortelu liberu in edificiulu scólei cu gradina intravilana de $\frac{3}{4}$ de jugeru.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele lor, adresate resp. Comitetu paroch. si ajustate conform dispusetiuniloru stat. org. si a Art. XVIII din 1879, a-le trimite Pré On. Dnu protop. At. Ioanovicu in Fagetu pana la terminulu susindicatu.

Recurentii suntu pofiti a se presentá, in respectiv'a biserica in vr'o duminca séu serbatóre, spre a-si areta desteritatea in tipicu si in canturile bisericesci.

Costeiu, 24. Augustu 1885.

In contielegere cu mine : A. IOANOVICIU, m. p. protop.

—□—

Devenindu postulu de invetiatoriu din comun'a **Susani**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea aceluia se e-scrie concursu in terminu de **6 septemani dela prim'a publicare**.

Emolumintele sunt : 1) salariulu in bani gat'a 130 fl. 2) 10 meti de grâu, 20 meti cucuruзу in natura 3) in locu de lemne 32 fl. 4) pentru conferintie 10 fl. 5) pentru curatoratu 10 fl. 6) pentru scripturistica 6 fl. 7) cortelu liberu in edificiulu scólei cu gradina intravilana de $\frac{3}{4}$ jugeru.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele lor, adresate respectivului comit. par. si ajustate conform dispusetiuniloru stat. org. a le trimite Pré On. Dnu protop. At. Ioanovicu in Faget pana la terminulu indicatu.

Recurentii suntu pofiti a se presentá in respectiv'a biserica in vr'o Duminca ori serbatóre spre a-si documentá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Susani, 10. Augustu 1885.

In contielegere cu mine : A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

—□—

Devenindu postulu de preotu din comun'a **Bucovetiu**, tract. Fagetului vacante, pentru ocuparea aceluia se e-scrie concursu cu terminu pana la **13. Octomvre a. c.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu : un'a sesiune de pamentu de 30 jugere, 2) platiulu intravilanu de 1 jugeru 3) birulu dela 136 de numere, computatu câte 2 mesuri in ciocani dela fiecare casa, si 4) stola usitata.

Aspirantii la acestu postu, suntu avisati recursele lor, adresate comitet. par. si ajustate conform dispusetiuniloru stat. org. si a normativelor consistoriale, a-le trimite Pré On. Dnu protop. Atanasiu Ioanovicu in Faget, pana la terminulu sus indicatu.

Recurentii suntu pofiti a se presentá in respectiva biserica in vr'o duminca ori serbatóre, spre a-si areta desteritatea in tipicu si oratorie.

Bucovetiu, 18. Augustu 1885.

In contielegere cu mine : A. IOANOVICIU, m. p. protop. tractualu.

—□—

Pentru deplinirea posturilor de invetiatori, la urmatoarele scóle romane gr. or. confessionale din tractulu Belintului, s e-scrie concursulu ; s. a.

1) In **Secasiu**, cu terminu de alegere pe **6 18. Octomvre a. c.** Emolumintele : in bani gata 121 fl. ; pamentu 2 jugere ; 24 meti de grâu, si 24 meti de cucuruзу, 48 metri de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a ; pentru conferintie si pausialu 15 fl. ; locuintia libera cu gradina de legumi.

2) In **Tergoviste**, alegerea se va tiené la **14 26 Octobre a. c.** Emolumintele : In bani gat'a 80 fl. ; relut pentru victuale 30 fl. 60 cr. pamentu 4. jugere ; 6 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a ; pentru conferintie si pausialu 9 fl. ; 25 meti de bucate, parte grâu, parte cucuruзу ; locuintia libera cu $\frac{3}{4}$ jugeru gradina intra si $\frac{1}{4}$ jug. estravilana ; dela inmormentari câte 20 cr.

3) In **Teesiu**, alegerea se va tiené in **20. Octovre st. v. a. c.** Emolumintele : in bani gat'a 120 fl. ; 36 meti de bucate, parte grâu parte cucuruзу ; 2 $\frac{1}{2}$ jugeru pamentu, 6 orgii de lemne din cari se incaldiesce si scól'a ; pentru conferintie si pausialu 20 fl. ; locuintia libera cu gradina de legumi.

Recursele ajustate conform prescrieloru statutului organicu, si ale §-lui 6 din art. de lege XVIII : 1879 se se tramita subscrisului in **Belincz**, p. u. **Kiszetó** ; avénd recurentii a-se presentá in vro Duminca ori serbatóre in biserica locala, spre a-si areta desteritatea in tipiculu si in cantarile bisericesci.

In contielegere cu respectivele Comitete parochiale.

Georgiu Creciunescu, m. p.
prott. si inspect. scol.

—□—

Pentru indeplinirea postului invetatorescu dela scól'a gr. or. din **Pilu mare**, din inspect. Chisineului, cu acésta se e-scrie concursu, terminendu-se alegerea pe duminca'a din **29. Septemvre st. v. a. c.**

Salariulu sta din urmatoarele :

- 1) 500 fl. solviti in rate de trei luni.
- 2) Dela inmormentari mari unde va fi chematu 50 cr.
- 3) Dela cele mici 20 cr.
- 4) Cuartiru naturalu cu gradina de legumi.

Voitorii de a dobandi acestu postu invetatorescu, voru avé recursele sale provideute cu documintele prescise si testimoniulu din limb'a magiara, pana in 25. Sept. a le trimite la parint. protop. si inspect. cerc. de scóle Petru Chirilescu in Kétegyháza, — ér sub timpulu concursului se voru presentá la biserica din locu, ca se-i vadá poporulu si se le cunósce harnici'a in cantari si cele bisericesci.

Din siedinti'a com. par. tienuta la 27. Aug. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : PETRU CHIRILESCU, m. p. protop. si insp. scol.

—□—

Licitatiune minuenda.

Comun'a bisericesca rom. ort. orientala din **Beregseu**, cottulu Timisiului, voesce a face de nou acoperementulu bisericei, repararea din afara a edificiului bisericei si a murului ingraditoriu precum si vapsirea usiloru. Acést'a reparatiune cu materialulu necesariu, pre bas'a preliminarului aprobatu de Vener. Consistoriu diecesanu de dtto 28. Augustu a. c. Nr. 2891, este specificatu la sum'a de 1210 fl. 84 cr. v. a.

Doritorii, cari voescu a intreprinde acésta lucrare, au a-si trimite ofertele, respective suntu pofiti la licitatiunea minuenda ce se va tiené la **29 Septemvrie v. a. c.** in comun'a **Beregseu**, provezuti cu vadiulu de 10%. Planulu precum si conditiunile staverite, se potu vedé in fia care di la oficiulu parochialu localu.

Beregseu, la 6. Septemvrie 1885.

Ioanu Balta, m. p.
presied. comit. par.

—□—